

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **Základní organizace evid. č. 20-0135-3805 Odborového svazu státních orgánů a organizací**, se sídlem Bouzov 8, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 6. 2008, č. j. 30 Ca 16/2008 - 26,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Ve výroku označeným usnesením Krajský soud v Brně zamítl žádost žalobkyně o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti směřující proti rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 22. 2. 2008, č. j. 30 Ca 16/2008 - 14; dalším výrokem soud vyzval žalobkyni k doplnění chybějících podmínek řízení. Při posuzování předpokladů žalobkyně pro osvobození od soudních poplatků soud vyšel z toho, že nemůže být obhajitelný postup, kdy členské příspěvky sdružení jsou natolik nízké, že na úhradu poplatků spojených s činností sdružení nedostačují, a sdružení tak není na svou činnost dostatečně ekonomicky připraveno. V této souvislosti krajský soud odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, publikované ve Sbírce NSS pod č. 1482/2008.

Toto usnesení žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla projednávanou kasační stížností. Krajský soud v Brně po podání kasační stížnosti postupoval ve smyslu § 108 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), a předložil kasační stížnost s příslušnými spisy Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud nejdříve konstatuje, že pro řízení o kasační stížnosti, která směřuje proti usnesení ve věci osvobození od poplatků, či ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti směřující do merita věci, bylo již v předchozí judikatuře ustáleno, že v tomto typu řízení stěžovatel nemusí být zastoupen advokátem (odhlédnuto v tuto chvíli od dalších procesních eventualit, které budou vysvětleny níže) - srov. kupř. rozsudek Nejvyššího správního soudu publ. pod č. 486/2005 Sb. NSS.

Dále Nejvyšší správní soud ověřil, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), nicméně kasační stížnost nepodala včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.).

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že napadené usnesení krajského soudu bylo stěžovatelce doručeno náhradním doručením dne 27. 6. 2008. Dále ze spisu vyplývá, že kasační stížnost byla elektronickou cestou odeslána a doručena soudu dne 26. 8. 2008. Podle ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, proti němuž směřuje. Kasační stížnost tedy nebyla podána v zákonné lhůtě a je opožděná. Podle věty třetí citovaného ustanovení zmeškání lhůty nelze prominout. Podle § 42 s. ř. s. soud doručuje písemnosti soudním doručovatelem, prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence nebo prostřednictvím veřejné datové sítě. Ukáže-li se toho potřeba, může soud požádat o doručení i jiný státní orgán. Podle § 64 s. ř. s. se na otázky, neupravené soudním řádem správním, přiměřeně použijí obecná ustanovení občanského soudního řádu. Podle § 42 s. ř. s. se pak výslovně užijí pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení, nestanoví-li tento zákon jinak. Podle § 46 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), písemnost určenou právnické osobě soud předá doručujícímu orgánu k doručení na adresu jejího sídla zapsanou do obchodního nebo jiného veřejného rejstříku nebo na adresu, kde skutečně sídlí. Podle odstavce 3 téhož ustanovení, nebyl-li na adrese uvedené v odstavci 1 zastížen nikdo, kdo by byl oprávněn za právnickou osobu písemnost přijmout, doručující orgán písemnost uloží. Podle § 50c odst. 4 o. s. ř. dále pokud jde o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, nebude-li tato písemnost vyzvednuta do 10 dnů od uložení, považuje se poslední den lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl. V daném případě bylo napadené usnesení doručováno na adresu sídla právnické osoby uvedenou žalobkyní, tato však nebyla zastížena. Písemnost byla uložena dne 24. 6. 2008, jak vyplývá z doručenky, která je součástí spisu. Podle § 40 odst. 1 s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. Za těchto okolností se za den doručení předmětného usnesení Krajského soudu v Brně považuje pátek 27. 6. 2008. Podle ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, proti němuž směřuje. Podle § 40 odst. 2 s. ř. s. lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. V daném případě tedy byl posledním dnem k podání kasační stížnosti pátek 11. 7. 2008. Stěžovatelka však kasační stížnost podala elektronickou cestou s řádným elektronickým podpisem teprve dne 26. 8. 2008, tedy zjevně opožděně. Stěžovatelka ve svém podání uvádí, že jí zaměstnavatel neumožňuje užívat své sídlo, o čemž se dokonce vede soudní spor. Podle § 47 odst. 4 o. s. ř. byla-li písemnost doručována na adrese sídla zapsané v obchodním nebo jiném veřejném rejstříku, je uložení písemnosti, kterou si právnická osoba nevyzvedla do 3 dnů, nebo, jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, do 10 dnů od uložení, neúčinné, jestliže právnická osoba soudu prokáže, že v den, kdy nebyl zastížen nikdo, kdo by byl oprávněn podle odstavce 2 za ni písemnost přijmout, a v době do 3 dnů, nebo, jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, v době do 10 dnů od uložení, ve skutečnosti sídlila jinde a že bez zbytečného odkladu požádala o změnu zápisu jejího sídla v obchodním nebo jiném veřejném rejstříku. Obě podmínky musí být splněny kumulativně. Ke změně sídla přitom v daném případě nedošlo. Podle § 47 odst. 1 věta druhá o. s. ř., jestliže o to právnická osoba požádá, pak soud předá písemnost k doručení na jinou adresu v České republice, kterou mu tato sdělila. V daném případě měla stěžovatelka možnost sdělit soudu jinou adresu k doručování, jako tomu bylo v jiných jejích soudních řízeních, což je soudu z úřední činnosti známo. To však neučinila.

Pro úplnost je nutno uvést, že takovou jinou adresou není ani uvedení elektronické adresy, na kterou stěžovatelka žádala o doručování. Doručování na tuto elektronickou adresu se stěžovatelka v kasační stížnosti rovněž domáhá a zostřenou argumentací jej vyžaduje, a nedoručování elektronicky následně soudu závažným způsobem vytýká. V tomto bodě nelze dát stěžovatce za pravdu. Na tento typ doručování totiž není právní nárok – zákon ponechává tento typ doručování na dobrovolné úvaze soudu. Podle § 45f o. s. ř. prostřednictvím veřejné datové sítě může soud písemnost doručit, jestliže adresát soudu sdělil svou elektronickou adresu, jestliže soud o doručení písemnosti tímto způsobem požádal nebo s ním vyslovil souhlas a jestliže uvedl akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb, který vydal jeho kvalifikovaný certifikát a vede jeho evidenci, nebo předložil svůj platný kvalifikovaný certifikát. Možnost volby soudu zdůraznil zákonodárce použitím slova „může“ (na rozdíl např. od výše citovaného § 47 odst. 1 věta druhá o. s. ř.). Lze předpokládat, že doručování elektronickými prostředky bude do budoucna zavedeno jako povinné – viz např. novela § 42 s. ř. s. provedená zákonem č. 301/2008 Sb., zatím je však zákon ponechává jako pouhou možnost. Dospěje-li tedy soud k závěru, že možnosti elektronického doručování nevyužije, nelze mu tuto skutečnost vytýkat jako pochybení. Nejvyšší správní soud rovněž poznamenává, že stěžovatelka neuvedla v žádosti o doručování všechny požadavky stanovené v § 45f o. s. ř.

Jak již bylo výše uvedeno, napadený rozsudek byl doručen náhradním doručením dne 27. 6. 2008. Lhůta dvou týdnů k podání kasační stížnosti tedy skončila dne 11. 7. 2008. Stěžovatelka tudíž kasační stížnost podala až po uplynutí zákonné lhůty, když tato byla podána elektronickou cestou až dne 26. 8. 2008. K tomu je nutno konstatovat, že napadený rozsudek krajského soudu obsahuje řádné poučení o lhůtě k podání kasační stížnosti, jakož i o místě, kde je třeba kasační stížnost podat. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Brně odmítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. jako opožděně podanou. Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud nezabýval skutečností, že stěžovatel není v řízení o této kasační stížnosti zastoupen advokátem.

Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba (v tomto případě kasační stížnost) odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. listopadu 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu